

Rzecznik Praw Obywatelskich alarmuje

Rzecznik Praw Obywatelskich w dniu 12 maja z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej zorganizował konferencję. Poniżej publikujemy materiał prasowy związany z tematyką konferencji. Panu Rzecznikowi bardzo dziękujemy za zainteresowanie problemami grupy zawodowej pielęgniarek i położnych.

- Dziś jest ten moment, gdy musimy bić na alarm. Jeśli teraz nie zaczniemy wdrażać reform, które poprawią sytuację pielęgniarek i położnych, to za chwilę może być już za późno – mówił rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar na konferencji prasowej z okazji Międzynarodowego Dnia Pielęgniarki i Położnej, który obchodzony jest 12 maja. Rzecznik zaznaczył, że to dobra okazja, by podkreślić, jak ważną rolę w systemie ochrony zdrowia odgrywa ta grupa zawodowa, ale także, aby zwrócić uwagę na problemy, z jakimi zmaga się całe środowisko pielęgniarskie.

- Każdy pacjent ma prawo do pełnej opieki medycznej, jednak teraz – właśnie z powodu niedostatecznej liczby pielęgniarek – to prawo jest zagrożone – wskazywała Izabella Szczepaniak, członkini Zarządu Krajowego Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych. Jak mówiła, za dwa lata z zawodu odejdzie (m.in. ze względu na osiągnięcie wieku emerytalnego) nawet 60 tysięcy pielęgniarek.

Sebastian Irzykowski, wiceprezes Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych, mówił o potrzebie określenia norm wskazujących, ile pielęgniarek powinno być zatrudnionych na konkretnych oddziałach. Chodzi o to, by dostosować zapotrzebowanie na opiekę pielęgniarską do potrzeb konkretnych grup pacjentów. Inaczej wyglądają potrzeby osób przebywających na oddziale intensywnej terapii, a inaczej np. na ginekologii.

O problemie braku zastępowalności pokoleń w przypadku zawodu pielęgniarki i położnej mówił Piotr Mierzejewski, zastępca dyrektora Zespołu Administracyjnego i Gospodarczego w Biurze RPO. Wskazywał, że w roku 2008 średni wiek pielęgniarki wynosił 44 lata, zaś położnej - 43 lata. W roku 2016 średnia wieku dla pielęgniarek wynosiła już 50 lat, a dla położnych - 48 lat.

Ewa Osińska z Biura RPO przypomniała, że zawody pielęgniarki i położnej wymagają szczególnych pre-

dyspozycji psychicznych. Pielęgniarki i położne wykonując zawód odpowiadają za zdrowie i życie swoich podopiecznych. Są przy tym narażone na szereg zagrożeń zawodowych, jak stres, ryzyko zarażenia chorobami zakaźnymi, wysiłek fizyczny, przeciążenie układu ruchu, negatywne reakcje niezadowolonych pacjentów i ich rodzin. Pielęgniarki pracujące w opiece długoterminowej i hospicyjnej są narażone na stres i negatywne emocje związane z większą śmiertelnością

do ministra zdrowia.

Problemy pielęgniarek i położnych

- Brak rzetelnych danych o liczbie pielęgniarek

Podstawową kwestią, jaka pojawia się w dyskusji o zawodzie pielęgniarki i położnej, jest brak precyzyjnego określenia liczby osób wykonujących te zawody oraz tych, które mają prawo ich wykonywania, ale obecnie są biernie zawodowo lub wykonują inną pracę.

Narodowy Fundusz Zdrowia i sa-

nia zawodu, są: niskie płace, nadmiar trudnych obowiązków zawodowych, brak przewidywalnej drogi zawodowej z możliwością awansu, obciążenie w pracy czynnościami i zadaniami, które często niekoniecznie muszą być wykonywane przez osoby z wykształceniem medycznym (np. transport chorych).

- Brak zastępowalności pokoleń

Środowisko pielęgniarek i położnych w chwili obecnej mierzy się z problemem braku zastępowalności pokoleń w tych zawodach. Tym samym brakuje już czasu na dyskusję o starzeniu się przedstawicieli tych zawodów – już teraz konieczne jest podjęcie strategicznych działań.

W ciągu następnych czterech lat z zawodu odejdzie (m.in. z racji nabycia uprawnień emerytalnych) osiemdziesiąt tysięcy pielęgniarek. Bez zmiany podejścia do wynagradzania pielęgniarek i położnych może dojść do sytuacji, w której nie będzie komu zastąpić odchodzącej z zawodu kadry.

Już dziś można wskazać oddziały, na których tylko jedna pielęgniarka przypada na trzydziestu lub nawet czterdziestu pacjentów. Taki stan stwarza zagrożenie dla życia pacjenta i uniemożliwia pielęgniarkom wykonywanie wielu zadań.

- Praca na kilku etatach

Jednocześnie „normą” jest, że pielęgniarki pracują na dwóch lub trzech etatach. Należy przyjąć, że w przypadku, gdyby ograniczyły się do pracy w jednym miejscu lub na jednym etacie, już teraz zabrakłoby ich na rynku, a system ochrony zdrowia mógłby w zasadzie przestać funkcjonować z powodu notorycznego braku pielęgniarek. Doszliśmy zatem do etapu, w którym wieloletowość stała się normą, dzięki której w ogóle cały system jest w stanie funkcjonować.

- Problemy położnych

Z kolei w przypadku położnych, jak wskazywały przedstawicielki środowiska, osobnym problemem zawo-

dowym jest praktyczne sprowadzenie ich do roli „podwykonawcy” poleceń lekarskich. Tracą one tym samym prawnie gwarantowaną samodzielność wykonywania zawodu.

Co trzeba zmienić?

Długofalowe działania na rzecz poprawy istniejącego stanu rzeczy powinny obejmować etap od rozpoczęcia kształcenia zawodowego przez studenta pielęgniarstwa czy położnictwa do długoletniego wykonywania zawodu.

Należy w sposób przemyślany finansować z krajowych środków publicznych uczelnie i wydziały pielęgniarstwa i już od tego etapu budować przyszłość zawodową pielęgniarek i położnych. Absolwenci zawodów powinni w momencie opuszczania uczelni znać swoją drogę kariery wraz z możliwością awansu, rozwoju finansowego i zawodowego. Temu powinny towarzyszyć staranne działania organów władz publicznych wzmacniające etos tego niezwykle pięknego zawodu.

Pomocnym instrumentem byłoby też dokonanie wyceny świadczeń usług pielęgniarskich i położniczych w kontraktach z Narodowym Funduszem Zdrowia. Formalna wycena tych usług mogłaby przyczynić się do poprawy stabilności wykonywania pracy w tych zawodach.

RPO: Władze muszą wspierać środowisko pielęgniarskie

- Chciałbym, aby tegoroczny Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek i Położnych stał się przyczynkiem do podjęcia przez odpowiednie władze konkretnych działań systemowych na rzecz długofalowej poprawy wykonywania zawodów pielęgniarki i położnej.

Przedstawiciele tych zawodów stanowią swoisty fundament sprawnie funkcjonującego systemu ochrony zdrowia. Niestety, powszechnie już wiadomo, że fundament ten, mając niedostateczne wsparcie ze strony władz publicznych, nie może pełnić swoich funkcji w sposób prawidłowy. O zmianę tego stanu rzeczy gorąco więc apeluję do wszystkich podmiotów, organów i instytucji odpowiedzialnych za tworzenie i funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia.

Pamiętajmy, że ochrona naszego zdrowia w równym stopniu zależy od umiejętności lekarzy, jak i satysfakcji zawodowej oraz komfortu pracy pielęgniarek i położnych – podkreśla rzecznik praw obywatelskich Adam Bodnar.

Informacja oraz zdjęcie pochodzi ze strony internetowej RPO

pacjentów. Pielęgniarki i położne narażone są więc na duże ryzyko tzw. „wypalenia zawodowego”. - Pomocą służącą zmniejszeniu ryzyka wystąpienia wypalenia mogłyby być - dedykowane tej grupie zawodowej „urlopy dla podratowania zdrowia” – proponowała Ewa Osińska.

Przedstawiciele środowiska pielęgniarskiego podkreślają także, że brak możliwości otrzymania wynagrodzenia adekwatnego do wymagań zawodowych stawianych pielęgniarkom i położnym powoduje, że młodzi ludzie niechętnie podejmują pracę w tych zawodach.

- Propozycje podwyżek ze strony rządowej typu „4 x 400 zł brutto” w dłuższej perspektywie nie rozwiążą problemu niskich wynagrodzeń – wskazuje Rzecznik Praw Obywatelskich w swoim ostatnim wystąpieniu

morządy zawodowe posługują się różnymi kryteriami. W związku z tym trudno jest podejmować właściwe decyzje czy proponować efektywne rozwiązania systemowe na rzecz tego środowiska.

- Absolwenci pielęgniarstwa nie podejmują pracy

Mimo dużej liczby młodych osób, które kończą wydziały pielęgniarstwa, tylko niewielki procent absolwentów podejmuje pracę w tym zawodzie. Z danych samorządu zawodowego wynika, że np. w roku 2015 na około 7 tysięcy absolwentów w izbach pielęgniarek i położnych zarejestrowało się 3 219 osób, a pracę w zawodzie podjęło 1 206 osób.

Czynnikami, które wpływają na niepodjęcie pracy w zawodzie, a nawet nieubieganie się o wpis na listę osób mających prawo wykonywa-

pielegniarki.info.pl

Miesięcznik

Wydawca:

Mariusz Mielcarek WortalMed
ul. Sportowa 3/7, 63-000 Środa Wlkp.

Redakcja:

63-000 Środa Wielkopolska

ul. Sportowa 3/7

www.pielegniarki.info.pl

www.gazeta.pielegniarki.info.pl

Redaktor naczelny:

Mariusz Mielcarek
redaktornaczelnym@pielegniarki.info.pl
tel. 664128275

Sekretarz redakcji:

Katarzyna Śmigielka
sekretarzredakcji@pielegniarki.info.pl
tel. 530385481

Dystrybucja gazety:

Daria Hoffa
dystrybucja@gazeta.pielegniarki.info.pl
tel. 883002129

Ogólnopolska Gazeta Pielęgniarek
i Położnych pielegniarki.info.pl

Data wydania: 22 maja 2017 r.

ISSN 2449-6367

Druk:

Polskapresse Sp. z o.o. Drukarnia Poznań
ul. Malwowa 158,
60-175 Poznań - Skórczewo

Skład komputerowy:

Karolina Krzynówek

Korekta:

Joanna Lewicka

